

LIETUVOS RESPUBLIKOS
PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS NEPASITURINTIEMS GYVENTOJAMS
ĮSTATYMO NR. IX-1675 7 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas, siekiant padidinti būsto šildymo išlaidų kompensacijos gavėjų aprėptį, būsto šildymo išlaidų kompensacijos adekvatumą ir taip sumažinti finansinę naštą nepasiturintiems gyventojams dėl didėjančių šilumos kainų.

Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos duomenimis, 2021–2022 m. šildymo sezono metu šilumos kainos šalyje vidutiniškai augo apie 30 procentų, tačiau kai kuriose savivaldybėse (pavyzdžiui, Vilniaus miesto savivaldybėje) šiluma pabrangė daugiau kaip 50 procentų.

Įstatymo projekto tikslas – tobulinti piniginės socialinės paramos teisinį reguliavimą ir sudaryti palankesnes sąlygas nepasiturintiems gyventojams gauti būsto šildymo išlaidų kompensaciją.

Įstatymo projekto uždavinys – didinti valstybės remiamų pajamų dydį, taikomą apskaičiuojant būsto šildymo išlaidų kompensaciją, ir taip kompensuoti nepasiturintiems gyventojams didesnę būsto šildymo išlaidų dalį.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto rengimą inicijavo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Įstatymo projektą parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Piniginės paramos ir būsto skyrius.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 1 punktu ir 11 straipsnio 1 dalies 1 punktu, bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui šildymo sezono metu už normatyvinį būsto plotą kompensuojama būsto šildymo išlaidų dalis, viršijanti 10 procentų skirtumo tarp bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens vidutinių pajamų per mėnesį ir valstybės remiamų pajamų bendrai gyvenantiems asmenims dydžio arba 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio vienam gyvenančiam asmeniui.

Jeigu tame pačiame būste gyvenamąją vietą yra deklaravę ir (ar) būstą nuomojasi kelios bendrai gyvenančių asmenų grupės, įskaitant ir vienus gyvenančius asmenis, kurie už komunalines paslaugas atsiskaito pagal vieną sąskaitą (atsiskaitomąją knygėlę), būsto šildymo išlaidų kompensacijos dydis apskaičiuojamas atskirai kiekvienai bendrai gyvenančiai asmenų grupei, įskaitant ir vienus gyvenančius asmenis.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūloma:

1) Pakeisti Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir 11 straipsnio 1 dalies 1 punktą, nustatant didesnę valstybės remiamų

pajamų dydį, taikomą apskaičiuojant būsto šildymo išlaidų kompensaciją, – bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui šildymo sezono metu už normatyvinį būsto plotą kompensuojama būsto šildymo išlaidų dalis, viršijanti 10 procentų skirtumo tarp bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens vidutinių pajamų per mėnesį ir 2 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam bendrai gyvenančiam asmeniui (vietoj 1 valstybės remiamų pajamų dydžio) arba 3 valstybės remiamų pajamų dydžių vienam gyvenančiam asmeniui (vietoj 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio).

2) Įtvirtinti būsto šildymo išlaidų kompensacijos dydžio apskaičiavimo taisyklę, kai tame pačiame būste gyvenamąją vietą deklaravę ir (ar) jį nuomojasi kelios bendrai gyvenančių asmenų grupės, įskaitant ir vienus gyvenančius asmenis, kurie už komunalines paslaugas atsiskaito pagal vieną sąskaitą (atsiskaitomąją knygėlę), nustatant, kad būsto šildymo išlaidų kompensacijos dydis apskaičiuojamas tokia pačia tvarka kaip vienai bendrai gyvenančiai asmenų grupei, t. y. taikant 2 valstybės remiamų pajamų dydžius kiekvienam asmeniui.

3) Nustatyti, kad priimtas įstatymas įsigalioja 2022 m. sausio 1 d.

Priėmus Įstatymo projektu siūlomus pakeitimus, nepasiturintiems gyventojams būtų kompensuojama didesnė būsto šildymo išlaidų dalis, padidėtų teisė į būsto šildymo išlaidų kompensaciją turinčių asmenų aprėptis (teisė į būsto šildymo išlaidų kompensaciją papildomai įgytų apie 15 tūkst. asmenų) ir sumažėtų jų finansinė našta, kylant šilumos kainoms.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikia imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Numatomos teigiamos teisinio reguliavimo pasekmės aptartos šio aiškinamojo rašto 4 punkte.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimtas įstatymas tiesioginės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymą, kitų įstatymų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Įstatymo projekto atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams ir Įstatymo projekto sąvokų, jas įvardijančių terminų įvertinimas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimus. Įstatymo projekte naujų sąvokų nepateikiama, galiojančios sąvokos nekeičiamos.

11. Įstatymo projekto atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos dokumentams

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos teisės normas.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai ir terminai

Iki įstatymo įsigaliojimo Socialinės apsaugos ir darbo ministerija turės parengti ir socialinės apsaugos ir darbo ministras iki 2021 m. gruodžio 31 d. turės patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. sausio 25 d. įsakymo Nr. A1-35 „Dėl dokumentų, nustatytų Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, formų patvirtinimo“ pakeitimo projektą.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Įstatymo projekte siūlomoms nuostatomis įgyvendinti, preliminariais skaičiavimais, papildomai reikėtų apie 15,8 mln. eurų per metus. Būsto šildymo išlaidų kompensaciją papildomai įgytų teisę gauti apie 15 tūkst. asmenų, iš viso šią kompensaciją gautų apie 110 tūkst. asmenų.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai, rekomendacijos ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą, specialistų vertinimų, rekomendacijų ir išvadų nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai yra „piniginė socialinė parama“, „būsto šildymo išlaidų kompensacija“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Būtina skelbti anglų ir rusų kalbomis.